

Norges Miljøvernforbund
Postboks 593,
5806 BERGEN

Oslo/Bergen , 10 januar 2019

Miljødirektoratet
Pb 5672 Torgarden
7485 Trondheim

Kopi til

Klima og miljødepartementet
Ved statsråd Ola Elvestuen
Pb 8013 Dep.,
0030 Oslo

Statsministerens kontor
Ved Erna Solberg
Pb 8001
0030 Oslo

Stortingets Miljøkomite

1. Høringsuttalelse Langøyene deponiet
2. Nasjonalt Deponiløft

Norges Miljøvernforbund vil ha 10-20 milliarder kroner til å gjenvinne og håndtere nedlagte til dels krevende norske deponier for å redde folks helse mot kreft og andre alvorlige lidelser. Herunder bl.a. Brånåsen-deponiet på Skedsmo og Langøyene-deponiet i Oslofjorden.

NMF krever at Regjeringen via Miljødirektoratet for 2019 setter av tilstrekkelige midler til å igangsette sanering av Brånåsendeponiet. Saneringsrapport, kraftig forsinket, skulle vært ferdig desember 2018.

Norges Miljøvernforbund

Hovedkontor:

Postboks 593
5806 BERGEN
Skuteviksboder 24
Bank: 9521.05.71982
Internett: www.nmf.no

Tlf: 55 30 67 00
Faks: 55 30 67 01

Org.nr. 871 351 082 MVA
Epost: nmf@nmf.no

Region Sør / Øst

Postboks 9261
Grønland
0134 OSLO
Tlf: 55 30 67 00
Epost: oslo@nmf.no

Region Nord-Norge

Postboks 446
9255 TROMSØ
Tlf: 913 57 125
Epost: nord@nmf.no

Langøyene søknaden må avslås

NMF ønsker i forbindelse med høring på Langøyene søknaden til Oslo kommune å spille inn et initiativ til norske myndigheter, utøvende og bevilgende for å se deponispørsmålet i ett større perspektiv.

Dette dokumentet er derfor å anse som en uttalelse til Oslo kommune sin søknad på Langøyene i tillegg til å være et strategi-innspill til sentrale myndigheter.

NMF har gjennomgått søknaden fra Oslo kommune og er prinsipielt uenig i metoden som er omsøkt og mener Oslo kommune må strekke seg betydelig lenger for å skaffe finansiering til å sanere det gamle deponiet på Langøyene.

Tildekking ingen løsning - sanering må til via statlig tilskudd

En i hovedsak tildekkingstilnærming til Langøyene strider mot det NMF mener er de rette signalene å sende befolkningen ifht å kunne være trygg for fremtiden i fht eksponering fra forurensning og miljøgifter.

Langøyene deponiet er 100 år gammelt og forbinder Nordre og Søndre Langøya, og ligger midt i det største rekreasjonsområdet i Norge, Oslofjorden, der nærmere en million mennesker benytter seg av fjordens natur og miljøkvaliteter i varierende grad gjennom året. Det blir derfor helt feil å gå for en løsning der i hovedsak forurensningen blir liggende.

Det er påvist forurensning i fareklasse 5 av svært helse og miljøskadelige tungmetaller og miljøgifter.

(Kobber, kvikksølv, bly, sink) Det er ingen garantier for at lekkasjer og spredning ikke kan finne sted. Tatt i betraktning alderen på deponiet vet en heller ikke hva som ligger skjult. (1901/2-1948, driftsperiode)

Oslofjorden allerede svekket på miljø grunnet deponiet ved Malmøya

Dumpingen av forurensede masser ved malmøya har medført slik NMF ser det økt forekomst av kvikksølv i bla. Torsk. Videre er fangst av torsk kraftig redusert i Oslofjorden senere årene. Etter deponeringen på Malmøya.

Videre er oslofjorden en resipient for pågående utslipp fra bla Ekeberg tankanlegg, hyppig forekommende utslipp via bla alna elva der det bare i 2018 var to-tre kjente oljeutslipp.

Oslofjordene er en terskelfjord med en midlere/dårlig livskvalitet i vannsøylen og NMF mener alle tiltak som kan gjøre fjorden mindre utsatt for utslipp må vurderes for effektivering.

NMF mistenker Oslo kommune som ved budsjettbehandlingene i desember 2018 hadde 900 millioner i overskudd å ikke prioritere miljøsakene høyt nok når det kommer til fjorden og det som befinner seg under havoverflaten. **Miljøbyen Oslo må skifte fokus fra bilfrie gater til fjorden som er det største rekreasjonsområdet for byens befolkning.**

Kontroll på deponiene nå

Regjeringen og våre fremste politikere må slutte å forgifte befolkningen via nedlagte og bebygde deponier og unngå samme tabben som ble gjort ved brenning av sykehus avfall. Miljøgiftene som ligger i nedlagte norske deponier må tas hånd om på en kontrollert måte og det må en langsiktig satsing til der rammene allerede legges nå for årene fremover. Under 80 og 90 tallet jobbet NMF og forløper for å få slutt på den kreftfremkallende brenning av avfall ved norske sykehus.

Den gang ble det meste sykehuset produserte av avfall brent med resultat at utslippene fra pipene gjorde folk syke. Etter lang tids engasjement vant NMF frem og i dag brenner sykehusene kun organisk avfall der forutsigbarheten på utslippene er mye større.

Det er viktig å ta kontroll på miljøgifter og skjerme mennesker fra disse og eksponering. Det samme gjelder natur og miljø. Idag eksisterer det 2100 nedlagte deponier i Norge. I mars fikk KLD brev fra NMF vedrørende Brånåsensaken. Dette er en sak som via media har avdekket at 200 000 nordmenn bor på eller ved nedlagte deponier.

Det betyr i klartekst at en har en utilbørlig eksponering av mennesker i et antall som pt er ukjent for NMF. Vi ser det som samfunnsgavnlig at regjeringen og fagdirektoratene nå styrker fokus og tiltak i retning håndtering av deponier, bedre kartlegging og tiltak som tar kontroll på miljøgiftene.

Statsbudsjettet for 2019 må økes kraftig på rydding av forurenset grunn

I regjeringens forslag til budsjett 2019 er det knapt satt av penger til rydding av forurenset grunn. NMF krever at revidering må skje her og at det for inneværende år avsettes nok midler til at Brånåsen kan starte sanering. Det samme må vurderes for Langøyene

Regjeringen må sammen med Miljødirektoratet videre lage en OBS liste på de mest kritiske deponier og budsjettere sanering og håndtering av disse for de neste årene.

2018 - et år med mye deponifokus fra NMF sin side

NMF har gjennom 2018 gjentatte ganger henvendt seg til regjeringen ved kommunaldepartementet og Miljødepartementet vedrørende deponisaker. Det har dreid seg om alt fra sanering av Brånåsen, via at vi har avvist Brevik som alternativ for farlig avfallsdeponi til å be om forbud mot bygging av boliger ved nedlagte deponier i brev til Kommunaldepartementet. Vårt arbeid har også medført spørsmål i Stortinget fra representanter senest nå i september 2018 fra MDG vedrørende regelverk for bygging ved og på deponier. NMF har erfart ila 2018 at KLD har vegret seg for å ta tak i saken om deponi generelt og at kompetansen i KLD er svak. Dette må rettes opp.

Vi vet at deponier har avrenning av sigevann som går direkte til naturmiljøet. Dette er særdeles alvorlig. Vi vet videre at avrenning av sigevann fra deponier er en trussel mot grunnvannsdeponier. Disse drikkevannskildene vil i Norge bli viktigere i fremtiden ifht en sikker vannforsyning. **Et poeng NMF har spilt inn i fht reservedrikkevannforsyning for Oslo.**

De siste 25 årene har NMF jobbet tungt med deponisaker over hele landet, under er et utvalg ;

- 1. Brevik /Raudsand farlig avfall deponi i konflikt med lokale hensyn på miljø og helse**
- 2. Brånåsen saken beboere som bor i hus fylt med deponigasser**
- 3. Mjelstad deponi Osterøy deponiet lekker, og bøtelagt med 19 millioner**
- 4. Langøya/NOAH ved Holmestrand, deponiet lekker**
- 5. Langøyene ved Nesodden/ Oslo planer om tildekking av sjø/ land deponi, søknad fra Oslo kommune på høring**
- 6. EE avfall - på avveie / Lørenskog Elkjøp**
- 7. Aluscan saken**

- 8. U-864 saken – kviksløvdeponi ved Fedje**

I saken om Brånåsen som NMF har løftet fram ser vi nasjonal og kommunal svikt på det groveste ,der svært dårlig regelverk sovende forvaltning og storting og regjering uten innsikt har tillatt bygging av flere hundre tusen boliger på og ved deponier siste 50 årene, danner litt av bakgrunnen for NMF sitt deponikrav der vi nå ønsker ett kraftig løft fra Stortinget for å hindre spredning av gasser og giftstoffer som gjør folket syke.

Deponisanering samfunnsøkonomisk lønnsomt

Vi må få kontroll på miljøgifter og frigjøre store arealer til bruk for kommunene. Videre utvikle metoder innen sanering av deponier som kan gi avfallsbransjen mer inntekter og grunnlag for å bedre legge grunnlag for **sirkulær samfunn**. Direktoratet har ikke oversikt

over arealet de 2100 deponiene i Norge utgjør. Dette arealet utgjør etter sanering store verdier for norske kommuner. Før sanering er de å betrakte som et problem.

Brånåsen saken er en av de verste deponiskandaler i Norsk historie og berører hundrevis av uskyldige mennesker på det groveste. Mennesker som finner de stedet de skal føle seg trygge, hjemmet, fylt med deponigasser. Dumping av gifttønner på 70-og 80 tallet fra Dynea AS har medført at beboere i dag lever i hus og utemiljø fylt med eksplosive og helseskadelige gasser.

Videre er det nå fra **Oslo kommune** søkt om håndtering av deponiet på Langøyene ved en i hovedsak tildekkingsmetode der en ikke tilstrekkelig håndterer den forurensning som har ligget i deponiet siden etableringen i 1901. NMF mener Oslo kommune er alt for lite ambisiøs på innbyggernes vegne når en ikke ser verdien i å få sanert deponiet.

NMF mener Oslo kommune skal søke regjeringen om støtte til sanering. En kostnad som bør være overkommelig når en ser den fremtidige nytte en sanering vil ha for fjorden, innbyggere og rekreasjon.

Norges Miljøvernforbund vil ha 10-20 milliarder kroner til å gjenvinne og håndtere nedlagte til dels krevende norske deponier for å redde folks helse mot kreft og andre alvorlige lidelser. Herunder bl.a. Brånåsen-deponiet på Skedsmo og Langøyene-deponiet i Oslofjorden.

NMF krever at Regjeringen via Miljødirektoratet for 2019 setter av tilstrekkelige midler til å igangsette sanering av Brånåsendeponiet. Saneringsrapport, kraftig forsinket, skulle vært ferdig desember 2018.

For
Norges Miljøvernforbund

Kurt W. Oddekval
Leder

Jan - Hugo Holten
Regionansvarlig Østlandet